

ПОЗАКЛАСНА ВИХОВНА ДЯЛЬНІСТЬ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА

Лекція

ПЛАН

1. Специфіка організації дозвілля молодших школярів у позашкільних установах для дітей та юнацтва.
2. Особливості організації навчально-виховного процесу в школах-інтернатах, групах і класах подовженого дня.
3. Особливості підготовки та проведення екскурсій в початкових класах.
4. Підготовка та проведення індивідуальних, групових, колективних виховних бесід з учнями.
5. Підготовка та проведення свят, конкурсів, змагань.

Рекомендована література

Специфіка організації дозвілля молодших школярів

ДОЗВІЛЛЯ – сукупність видів діяльності (занять), які здійснюються у вільний час для задоволення певних фізичних, інтелектуальних, соціальних і культурних потреб.

Специфіка організації дозвілля молодших школярів у позашкільних установах для дітей та юнацтва

Трактовка поняття **«дозвілля школярів»**.

- ❖ Діяльність школярів у вільний час, обрана за власними інтересами і нахилами, в якій вони можуть виявити себе як особистість.
- ❖ Час відновлення сил дитини після навчання.
- ❖ Час духовного розвитку особистості дитини.
- ❖ Діяльність, метою якої є відпочинок, розвага, гармонійний розвиток.
- ❖ Умова опанування дитиною культурних цінностей, задоволення духовних потреб, оволодіння навичками й уміннями спілкування як зі своїми однолітками, так і з дорослими.

Специфіка організації дозвілля молодших школярів у позашкільних установах для дітей та юнацтва

Показники дозвілля:

- 1) Обсяг – це кількісний показник вільного часу, який вимірюється в год/хв. і показує, скільки часу школярі займаються обраним ними видом діяльності за власними інтересами чи уподобаннями.
- 2) Структура дозвілля носить індивідуальний характер, включає основні та другорядні види діяльності підлітка у вільний час.
- 3) Зміст дозвілля – це якісний показник використання вільного часу, що відображає спрямованість його інтересів і потреб та мотиви того чи іншого виду діяльності.

Специфіка організації дозвілля молодших школярів у позашкільних установах для дітей та юнацтва

Змістовне дозвілля – це види діяльності школярів у позаурочний час, пов'язані з процесами продуктивного творення, опанування культурних цінностей, задоволення духовних і фізичних потреб, оволодіння навичками і вміннями спілкування з однолітками та дорослими.

Специфіка організації дозвілля молодших школярів у позашкільних установах для дітей та юнацтва

Форми дозвілєвої діяльності: індивідуальна, групова, масова.

В індивідуальній дозвілєвій діяльності підліток сам організовує своє дозвілля. Це може бути читання, заняття художньою творчістю, спортом чи фізкультурою, перегляд телепередач.

Прикладом групових форм змістовного дозвілля можуть бути різні види ігрової діяльності; заняття в гуртках за інтересами, спортом; конкурси; прогулянки, мандрівки, екскурсії тощо.

Масові форми дозвілєвої діяльності – різноманітні масові заходи: концерти, фестивалі, свята, акції тощо.

Специфіка організації дозвілля молодших школярів

Види дозвілєвої діяльності:

- пасивний відпочинок як найпростіший рівень дозвілля, не має перспективних цілей, дозволяє звільнитися від виробничої перевтоми, побути у спокої, психологічно розслабитися; пасивне дозвілля є складовою життя людини;
- розважальне дозвілля включає прогулянки, спортивні та видовищні шоу, відвідування театрів, ігри, сприяє емоційній та фізичній розрядці; розважальне дозвілля вимагає від дитини певної підготовки, вольових зусиль, застосування фізичних та психічних сил;
- пізнавальне дозвілля передбачає активну участь дитини у дозвілєвій діяльності, спілкування в хобі-групах, з однодумцями, формує світогляд дитини, розвиває її духовний світ, соціальні зв'язки та творчі уподобання;
- творче дозвілля характеризується духовною насиченістю, соціальною активністю, сприяє культурному збагаченню, створенню нових духовних цінностей.

Специфіка організації дозвілля молодших школярів

В Україні функціонують такі комплексні позашкільні заклади:

- будинки творчості дітей та юнацтва,
- палаци учнівської молоді,
- центри дитячої творчості,
- клуби при соціальних службах та клуби за місцем проживання тощо.

Окрему категорію становлять спеціалізовані однопрофільні позашкільні виховні заклади:

- станції юних техніків,
- дитячі туристичні станції,
- станції юних натуралістів тощо.

Специфіка організації дозвілля молодших школярів

Дозвільна діяльність базується на принципі інтересу. Якщо відвідувачеві буде нецікаво в дозвільній установі, то він не піде до неї. Це зобов'язує їх враховувати конкретні інтереси і запити своїх відвідувачів, формувати їх, направляти в потрібне русло і будувати свою роботу з обліком.

Направлений інтерес створює сприятливу психологічну установку у відвідувачів і робить процес соціалізації ефективнішим. На такій основі базується дозвільна діяльність.

Херсон,
Палац для дітей та юнацтва

Організація роботи в групі продовженого дня

Група продовженого дня є однією із форм виховання дітей і допомагає організувати найсприятливіші умови для їхнього відпочинку, навчання і виховання, поєднання навчально-виховної роботи на уроках і в позаурочний час.

Головне завдання педагога - це створення атмосфери взаєморозуміння, взаємовиручки, поваги і любові, що є основою комфорту, затишку, спокою, самореалізації особистості кожної дитини.

Організація роботи в групі подовженого дня

Режим роботи групи подовженого дня та організації освітнього процесу схвалюється педагогічною радою і затверджується керівником закладу загальної середньої освіти.

Режим роботи групи подовженого дня повинен передбачати організацію:

- ❖ прогулянки (прогулянок) на відкритому повітрі тривалістю не менш як одна година 30 хвилин для учнів перших - четвертих класів;
- ❖ харчування тривалістю не менш як 30 хвилин;
- ❖ виконання домашніх завдань (за наявності) тривалістю не більше однієї години;
- ❖ проведення спортивно-оздоровчих занять для учнів тривалістю не менше години.

Організація роботи в групі продовженого дня

У групі продовженого дня вся навчальна і позакласна робота учнів проводиться у раціональному режимі під керівництвом вихователя, а також за постійної активності дитячого колективу. Всі ці фактори у сукупності позитивно впливають на учнів.

У групах більш ефективно вирішують навчальні і виховні завдання: підвищення якості знань, розвиток інтересів і здібностей школярів, підготовка учнів до суспільно-корисної праці, фізкультурно-оздоровчої роботи, виховання колективізму і взаємодопомоги.

ЕКСКУРСІЇ в початковій школі

Екскурсії в початкових класах розглядаються як метод і як форма організації навчання.

Їх мета — посилення практичної спрямованості навчання, зв'язку навчального матеріалу з навколишнім середовищем. Для учнів початкових класів екскурсії проводяться як упродовж навчального року, так і наприкінці навчання, у травні місяці.

ЕКСКУРСІЇ в початковій школі

Екскурсія — досить поширена форма пізнавально-освітньої роботи з дітьми. За її допомогою досягаються різні педагогічні цілі. У початкових класах екскурсії використовуються не тільки на уроках, а й у позакласній, у позашкільній роботі.

Слово **екскурсія** (англ. excursion) - латинського походження і в перекладі означає вилазку, відвідування будь-якого місця або об'єкта з метою його вивчення.

Під екскурсією розуміють таку форму організації освітнього процесу, за якої учні сприймають і засвоюють знання шляхом переміщення до місця розташування досліджуваних об'єктів (природи, підприємств, установ, історичних пам'яток тощо) та безпосереднього ознайомлення з ними.

ЕКСКУРСІЇ в початковій школі

На сучасному етапі реформування початкової школи необхідно, щоб екскурсії перетворювалися на регулярні загальнопізнавальні та розвивальні заняття. Ця робота важлива не лише в урочний час, а й з групами подовженого дня, де екскурсії призначені також для активного відпочинку школярів після уроків.

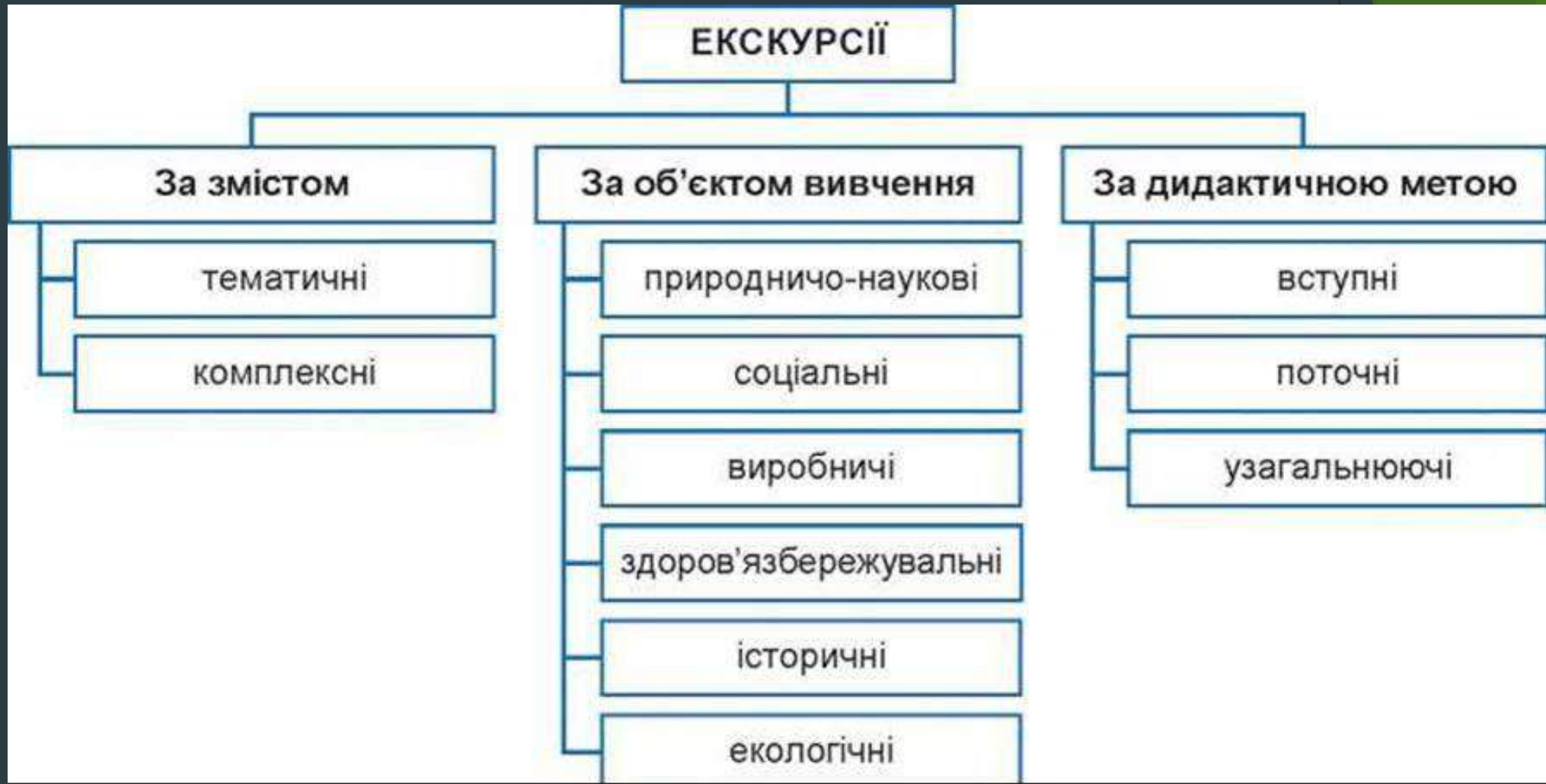
Екскурсії мають велике пізнавальне і виховне значення. Вони конкретизують, поглиблюють і розширюють знання учнів. На екскурсіях учні перевіряють на практиці теоретичні знання і трансформують їх в уміння і навички.

ЕКСКУРСІЇ в початковій школі

Екскурсії сприяють формуванню і розвитку таких здібностей і навичок учнів:

- ❖ орієнтуватися в навколишній дійсності;
- ❖ спостережливості;
- ❖ робити висновки, узагальнення;
- ❖ комунікативності;
- ❖ самостійно знаходити інформацію;
- ❖ користуватися інформацією в теоретичному і практичному пізнанні довкілля;
- ❖ спільного та індивідуального прийняття рішень тощо.

ЕКСКУРСІЇ в початковій школі

ВИХОВНІ БЕСІДИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Бесіда – діалог, розмова вчителя й учня, учителя й колективу учнів.

Етична бесіда розглядається в практиці роботи школи як специфічна форма організації морального виховання учнів.

Мета етичної бесіди – озброєння учнів знаннями етичних норм, правил культури поведінки; формування вмінь і навичок морального поведінки, дотримання норм моралі; виховання поваги людини до себе й інших; формування потреби в дотриманні моральних норм і пропаганді норм моральності у взаємостосунках людей.

ВИХОВНІ БЕСІДИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Методика проведення бесіди, етичної бесіди, передбачає урахування індивідуальних і вікових особливостей учнів, рівня їхньої вихованості, особистісних потреб учнів та колективу школярів. Під час обговорення необхідно:

- ❖ використовувати морально-етичні ситуації, відповідний зміст;
- ❖ дотримуватися принципів наукової обґрунтованості, доступності моральних понять, що вводять у бесіду; гуманізації й демократизації відносин у системі «вчитель-учень»;
- ❖ відбирати такі питання для обговорення, які викличуть дітей на відверту розмову;
- ❖ здійснювати особистісно-орієнтований підхід до учнів;
- ❖ реалізовувати діалогічний і імітаційно-ігровий підхід;
- ❖ пов'язувати матеріал з реальним життям класу, з проблемами життя дітей.

Підготовка та проведення свят, конкурсів, змагань

Шкільні свята - одна з форм виховної роботи з дітьми. У житті молодшого школяра свято займає особливе місце. При підготовці масових заходів необхідно враховувати вікові та психологічні особливості дітей.

Через організацію свят учні долучаються до певних культурних традицій, розкриваються індивідуальність дитини, чесність, благородство, душевна чуйність, прагнення поставити себе на місце іншого.

Перед педагогами в організації свят варто одна з найважливіших завдань: розпізнати учня, відкрити його таланти, виявити все цінне, що притаманне його характеру, прагненням, а також все, що заважає йому проявити себе.

Підготовка та проведення свят, конкурсів, змагань

Свято – це форма синтетична виховної роботи, що узагальнює набутий досвід дітей.

Мета – залучає вихованців до творчої колективної діяльності, розвиває творче мислення, творчі здібності, художні інтереси, естетичні смаки.

Види свят: тематичні, календарні.

Форми:

- ❖ побудовані на літературній основі (театралізовані, поетичні тощо);
- ❖ побудовані на музичній основі (з музично-хореографічних кольорів);
- ❖ жанрові (карнавал, циркове шоу, оперета, тощо).

Підготовка та проведення свят, конкурсів, змагань

Структура проведення свята:

- ❖ Вступ (емоційний настрій, атмосфера свята, що досягається яскравою і цікавою назвою, гарним художнім та музичним оформленням приміщення, де проводиться свято, зручним розміщенням глядачів).
- ❖ Зав'язка (вихід ведучих з представленням програми, що буде відбуватись і як саме, можливе підсилення емоційного ефекту музичним чи літературним твором);
- ❖ Розвиток дії (складові елементи свята – концертні номери, конкурси, ігри, інформаційні повідомлення тощо);
- ❖ Кульмінація (найвищий емоційний підйом у святі);
- ❖ Фінал (підведення підсумків);
- ❖ Післядія (при необхідності).

Тривалість свята – 60- 120 хвилин (залежно від віку дітей).

Підготовка та проведення свят, конкурсів, змагань

Умови ефективності:

- оригінальний сюжет сценарію свята;
- яскрава назва;
- наявність костюмів, декорацій, подарунків;
- зміна форм, прийомів діяльності кожні 5 хвилин, щоб утримати увагу глядачів;
- залучення до дій глядачів (ігри з залом, запитання тощо);
- наявність у сюжеті протидії;
- тривала і якісна підготовка;
- відсутність пауз при проведенні (паузи заповнюються музикою, роботою з глядачами).

Слава ЗСУ!!!

